

Predkladacia správa

Pred vstupom do Európskej únie Slovenská republika predložila Európskej komisii národný zoznam chránených vtáčích území (CHVÚ) a národný zoznam území európskeho významu (ÚEV), ktoré spolu tvoria európsku sústavu chránených území Natura 2000. Natura 2000 predstavuje najrozsiahlejšiu sústavu svojho druhu na svete - k decembru 2021 obsahovala 26 935 suchozemských a morských lokalít. Právnym rámcom pre Natura 2000 je smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín v platnom znení a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2008 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (kodifikované znenie), ktoré Slovenská republika transponovala najmä do zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“).

Kým národný zoznam CHVÚ je už dostatočný, vo vzťahu k ÚEV čelí Slovenská republika, rovnako ako ďalších 11 štátov (Cyprus, Česká republika, Litva, Lotyšsko, Malta, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Švédsko, Taliansko) konaniu zo strany Európskej komisie, ktoré je vo fáze odôvodneného stanoviska. Ide o konanie Európskej komisie k porušeniu č. 2016/2091.

Národný zoznam ÚEV na Slovensku pozostáva zo 642 lokalít s celkovou výmerou 615 261 ha (12,56 % výmery Slovenska), pričom podiel suchozemských ÚEV v rámci Európskej únie je (k decembru 2021) 14,2 %. Pôvodný národný zoznam predložený Európskej komisii v roku 2004 bol doplnený v roku 2011 a v roku 2017 a to na základe rokovaní s Európskou komisiou (v roku 2005 a 2012). Týmto krokom predchádzalo schválenie lokalít uzneseniami vlády Slovenskej republiky č. 239 zo 17. marca 2004, č. 577 z 31. augusta 2011 a č. 495 z 25. októbra 2017. Počas bilaterálnych rokovaní (v rokoch 2018 – 2021) Európska komisia uznala pokrok, avšak zdôraznila, že konanie môže byť ukončené až po doplnení nových lokalít, v opačnom prípade sa Slovensko nevyhne podaniu žaloby na Súdny dvor Európskej únie.

Pre splnenie tohto náročného záväzku bolo vykonané mapovanie a overovanie údajov o výskyte biotopov a druhov európskeho významu v teréne (počas vegetačných sezón 2018-2020). Lokality boli vymedzené predovšetkým pre biotopy európskeho významu (Nížinné a podhorské kosné lúky – 6510; Eurosibírske dubové lesy na spraši a piesku - * 91I0) a druhy živočíchov európskeho významu (sysel' pasienkový, hrúz fúzatý, hrúz Kesslerov, šabl'a krivočiara a hrebenačka vysoká), ktoré Európska komisia považuje za nedostatočne zastúpené v ÚEV z hľadiska kvality, kvantity, či prepojenosti lokalít. Následne boli identifikované dotknuté parcely, vlastníci a užívatelia pozemkov a bol dopracovaný odborný návrh doplnenia národného zoznamu. Prvá časť lokalít bola prerokovaná v roku 2020, druhá v roku 2021. Tento proces pozostával z viac ako 50 prerokovaní so správcami štátnych pozemkov, dotknutými rezortmi a ďalšími štátnymi inštitúciami a záujmovými združeniami. Následne Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR) zaslalo podľa § 27 ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny oznámenia k návrhu na zaradenie jednotlivých lokalít na dotknuté obce a pozemkové spoločenstvá. Oznámenia boli zasielané verejnou vyhláškou vzhľadom na vysoký počet identifikovaných vlastníkov. Oznámenia boli zverejnené aj na úradných tabuliach všetkých dotknutých obcí a ich súčasťou bolo pozvanie na

spolu 154 rokovaní s vlastníkami, správcami a nájomcami dotknutých pozemkov, ktoré z poverenia MŽP SR viedli okresné úrady v sídle kraja.

Po vyhodnotení rokovaní bol do medzirezortného pripomienkového konania predložený návrh nariadenia vlády, ktorým sa dopĺňa národný zoznam ÚEV, pozostávajúci z 97 novo navrhovaných ÚEV na výmere 10 195 ha. Z tejto výmery sa približne 50 % prekrýva s existujúcimi chránenými územiami a ich ochrannými pásmami, t. j. už v súčasnosti má priradený stupeň ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny. Rovnako na približne 50 % výmery dochádza k zvýšeniu stupňa ochrany oproti súčasnému stavu, z toho v 96 % ide o zmenu z 1. stupňa na 2. stupeň ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny. Doplnením nových lokalít sa zvýši podiel ÚEV zo súčasných 12,56 % na 12,75 % výmery Slovenska. Podrobnosti pre jednotlivé lokality sú vo vlastnom materiáli, v jeho závere je aj prehľadná tabuľka a mapa dopĺňaných lokalít.

Predkladaný materiál nadväzuje na legislatívny proces <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/20>. Z vecného hľadiska je identický s návrhom nariadenia vlády Slovenskej republiky k doplnku národného zoznamu ÚEV, čo sa týka vymedzenia lokalít - zachováva navrhovaný doplnok v plnom rozsahu. Plne tiež rešpektuje spôsob vysporiadania sa s pripomienkami vznesenými v medzirezortnom pripomienkovom konaní.

Schválenie materiálu vládou Slovenskej republiky umožní zaslanie nových lokalít Európskej komisii a predĺženiu žaloby zo strany Európskej komisie. Európska komisia následne posúdi dostatočnosť národného zoznamu ÚEV.

MŽP SR prostredníctvom ním poverenej odbornej organizácie ochrany prírody v rámci schvaľovacieho procesu dňa 28. marca 2022 doručilo správcovi informačného systému (§ 38 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov) na adresy nlc@nlcsk.org a nlc-ulzi@nlcsk.org hranice jednotlivých lokalít v dátovom formáte pre ukladanie vektorových priestorových dát pre geografické informačné systémy (Esri shapefile), ktorý priestorovo popisuje geometrické body, línie a plochy hranice.

Predkladaný materiál predpokladá negatívne a aj pozitívne vplyvy na podnikateľské prostredie a sociálne vplyvy. Je bez vplyvov na sociálne prostredie, na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, informatizáciu spoločnosti a služby verejnej správy pre občana. Bude mať pozitívny vplyv na životné prostredie.

Materiál je na rokovanie vlády predkladaný bez rozporov.